

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/21/2016
Identifikačné číslo spisu:	1116208631
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1116208631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. N. T., nar. XX. Y. XXXX, bytom I., proti žalovanému: Mgr. H. O., so sídlom K., o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. mája 2016 č. k. 3Cbi/7/2016-41, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. mája 2016 č. k. 3Cbi/7/2016-41 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 13. mája 2016 č. k. 3Cbi/7/2016-41 žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko je voči nemu vedené konkurzné konanie na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 38K/39/95. Žalobca k žalobe nepriložil vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Podľa názoru súdu prvého stupňa nie je tvrdenie žalobcu, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz, postačujúce na to, aby na jeho základe bolo možné v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. priznať oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca. Žalobca vo svojom odvolaní žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolateľ uviedol, že voči nemu prebieha konkurzné konanie, čo samo o sebe znamená, že on nedisponuje žiadnym imaním a tento fakt je zrejmý bez toho, aby uvedené bolo potrebné ďalej dokazovať. Zároveň žalobca poukázal na skutočnosť, že nemal možnosť sám si zabezpečiť tlačivo, ktoré uvádza Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 138 ods. 2 O. s. p., ktoré má byť uverejnené na webovom sídle ministerstva spravodlivosti, nakoľko na takéto sídlo nemá prístup.

Žalobca je toho názoru, že uvedený postup, kedy je viazanie možnosti súdnej ochrany na splnenie podmienok, ktorých splnenie je pre účastníka konania nemožné, je protiprávny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v žalobe zo dňa 23. marca 2016 navrhol, aby mu konajúci súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p., môže súd na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 138 ods. 2 O. s. p., v návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov musia byť pomery účastníka dokladované buď vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Podmienkami pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov účastníkovi konania sú jednak pomery účastníka, ktoré odôvodňujú takéto oslobodenie, a jednak je to skutočnosť, že nejde o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva zo strany účastníka, ktorý oslobodenie od súdnych poplatkov navrhuje. Pri rozhodovaní o návrhu na priznanie oslobodenia od súdneho poplatku súd prihliada najmä k majetkovým a sociálnym pomerom účastníka, ktorý takéto priznanie oslobodenia navrhuje, k výške súdneho poplatku a povahe uplatneného nároku. Rozhodnutie o takomto návrhu musí zodpovedať tomu, aby účastníkovi nebolo len pre pomery znemožnené uplatňovanie alebo bránenie práva, ktoré nie je z jeho strany svojvoľné alebo zrejme bezúspešné.

Je povinnosťou žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, aby spoľahlivým spôsobom preukázal súdu, že spĺňa predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, samotné tvrdenie účastníka konania, že podľa jeho názoru sú splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, nepostačuje. Týmto spoľahlivým spôsobom pre dokladovanie pomerov je priloženie zákonom predpísaného tlačiva (§ 138 ods. 2 O. s. p.), prípadne ďalšie dokumenty.

Odvolací súd uvádza, že právo požiadať o oslobodenie od súdnych poplatkov je procesným právom. Tomuto procesnému právu zodpovedá procesná povinnosť účastníka konania preukázať svoje pomery v zmysle § 138 ods. 2 O. s. p. Ak účastník konania, ktorý nie je v konaní zastúpený advokátom, nepredloží spolu so žiadosťou zákonom predpísané tlačivá, je povinnosťou konajúceho súdu poučiť žiadajúceho účastníka o povinnosti doložiť ich v zmysle § 5 ods. 1 O. s. p.. Ak k uvedeným tlačivám nemá účastník konania prístup, je povinnosťou súdu spolu s výzvou na dokladovanie pomerov zaslať žiadateľovi o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov aj predpísané tlačivo podľa § 138 ods. 2 O. s. p., ako aj poučenie o tom, ako má tlačivo vyplniť.

V prípade, ak súd žiadateľovi o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorý nie je zastúpený advokátom, neprizná oslobodenie od súdnych poplatkov bez toho, aby ho vyzval na dokladovanie svojich pomerov, je takéto rozhodnutie predčasné, nakoľko vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu a zároveň znemožňuje účastníkovi uplatňovať svoje práva.

V rozhodovanej veci súd prvého stupňa žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov s odôvodnením, že nepredložil súdu predpísané tlačivá podľa § 138 ods. 2 O. s. p.. Súd prvého stupňa však žalobcu nevyzval, aby preukázal, či jeho pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadal aj na tvrdenie žalobcu v odvolaní, že nemá prístup na webové sídlo ministerstva spravodlivosti.

Odvolací súd je toho názoru, že pred rozhodnutím súdu prvého stupňa o nepriznaní o oslobodenia od súdnych poplatkov, bolo jeho povinnosťou poučiť žalobcu ako žiadateľa v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 O. s. p. o povinnosti dokladovať pomery a zároveň bol súd prvého stupňa povinný doručiť žalobcovi aj predpísané tlačivo podľa § 138 ods. 2 O. s. p. a poučiť ho o spôsobe vyplnenia tlačiva. Súd prvého stupňa však takýmto spôsobom pred svojim rozhodnutím nepostupoval.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, v dôsledku čoho súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O. s. p.). Povinnosťou súd prvého stupňa bude vyzvať žalobcu na preukázanie jeho pomerov a až následne rozhodne o tom, či sú u žalobcu splnené zákonné podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.